

Obsah

ÚVODNÍ ČÁST	11
Předmluva	11
Úvodní slovo	12
Úvod	14
Výběrový stručně komentovaný přehled dosavadní literatury o mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupech a pilířích v Čechách a na Moravě	16
Výběrový chronologický soupis zahraniční literatury věnované mariánským, trojičním a dalším světeckým sloupům	19
Statistika mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	22
Ikografie mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	26
Vývoj a umělecko-historické zhodnocení mariánských, trojičních a dalších světeckých sloupů a pilířů ve Středočeském kraji	32
Stratigrafický průzkum povrchových úprav vybraných děl ve Středočeském kraji	72
OKRES BENEŠOV	75
Benešov, neznámý autor, sloup se sochou sv. Floriána při kostele sv. Anny na Masarykově náměstí, 1. polovina 19. století?	77
Čechtice, V. Hušák?, pilíř se sochou Panny Marie (Lourdeská) v zatravněné ploše na návsi naproti budově úřadu městyse, 1900	81
Křivsoudov, neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého uprostřed městyse, 1722	84
Neveklov, neznámý autor, pilíř původně se zpodoběním sv. Floriána uprostřed severní části náměstí Jana Heřmana nedaleko radnice, 1773	88
Poříčí nad Sázavou, neznámý autor, pilíř s plastikou sv. Jana Nepomuckého (v současnosti s kovovým křížem) po levé straně vjezdu na most císaře Františka Josefa, 1. polovina 19. století?	91
Postupice, neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého na prostranství před kostelem sv. Martina a budovou bývalé fary čp. 12, 1745	94
Radošovice, neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na návsi před domem čp. 31, 2. polovina 18. století?	96
Smilkov, Tomáš Hatlák; torzo pilíře se zpodoběním Božské prozřetelnosti a se sousoším sv. Jana a Pavla na rozcestí komunikací za obcí při odbočce na Arnoštovice, 1761	99
Tehov, neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na rozcestí místních komunikací v obci u čp. 44, 2. polovina 18. století	107
Votice, neznámý autor (čtveřice soch), Josef a Pavel Jiříčkové (socha Panny Marie), František Svoboda (architektonické prvky pilíře), pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na náměstí Komenského, 1. čtvrtina 18. století (čtveřice soch) a 1877 (architektura a socha Panny Marie)	109
OKRES BEROUN	115
Cerhovice, neznámý autor, pilíř s kaplicí a s reliéfem Ukřižování při polní cestě východně od obce, kolem 1600?	117
Hořovice, neznámý autor, pilíř s kaplicí (a se sousoším Panny Marie s Kristem – Pieta) pod ulicí Na Hoříčkách, 1675	119
Hořovice, neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami u kostela Nejsvětější Trojice na Palackého náměstí (část originální sochařské výzdoby v lapidáriu), po 1713?	123
Hostomice, neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) v parku na Tyršově náměstí, 1714, 1924, 2012 (z těchto let kopie sochy Panny Marie)	135
Karlštejn, neznámý autor, sloup s kaplicí a s reliéfem Ukřižovaného po levé straně komunikace mezi první a druhou bránou hradu, mezi léty 1560–1577, 1893 (první etáž podstavce)	144
Lochovice, neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) před kostelem sv. Ondřeje, 1687 (sloup), 2. třetina 18. století? (socha Panny Marie)	149
Nižbor, neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého po straně komunikace v Berounské ulici u objektu e. č. 77, 1710–1730	153
Nižbor, neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého po pravé straně v zatáčce komunikace v Křivoklátské ulici u objektu e. č. 63, 1720–1730	158
Tetín, neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Svatohorská) u kostela sv. Kateřiny, počátek 18. století? (socha), 19. století? (pilíř)	161

OKRES Kladno	165
Běloky , neznámý autor, sloup se sochou Krista (Dobry pastýř) na prostranství před kaplí sv. Floriána, 1700–1735	167
Budenice , Jan Jiří Bendl?, pilíř se sochou sv. Isidora Madridského (odcizena) na prostranství proti kapli téhož světce nedaleko obce, 1673	170
Buštěhrad , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) na dolním náměstí před kaplí sv. Máří Magdalény, do 1700 a začátek 20. století (nové prvky sloupu)	173
Buštěhrad , Ondřej Dubke, sloup s reliéfem Panny Marie s Ježíškem (Staroboleslavské paládium) na rohu ulic Revoluční a Kladenské, originál na nádvoří zámku, po 1700	177
Družec , Georg Gran, sloup se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) u kostela Nanebevzetí Panny Marie, 1674	187
Kamenné Žehrovice , neznámý autor, pilíř s kaplicí a se sochou sv. Rocha ve Skalní ulici proti domu čp. 331, 1838	193
Kladno (v současnosti též Velká Dobrá) , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého v kašně v ulici T. G. Masaryka, 1706 a 2003, originál sochy sv. Jana Nepomuckého ve Velké Dobré u kaple Nalezení sv. Kříže na podstavci jiné sochy	195
Kladno , Kilián Ignác Dientzenhofer (architekt), Karel Josef Hiernle (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) a s dalšími sochami světců na náměstí starosty Pavla, 1740	202
Koleč , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie (Immaculata) u domu čp. 36, 1. polovina 18. století	233
Sazená , neznámý autor, Pavel Kytka (autor kopie), sloup s Pannou Marií s Ježíškem (Madona Immaculata) na návsi na křižovatce komunikací před domem čp. 35, kolem 1700, 2004 (kopie)	237
Slaný , neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Regina coeli) na hřbitově u legionářského pohřebiště, 1697	240
Slaný , neznámý autor, oboustranný sloup se sousoším Nejsvětější Trojice (Gnadenstuhl) a Panny Marie (Immaculata) na náměstí, 1681, neexistuje	244
Smečno , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jiří na náměstí T. G. Masaryka u domu čp. 106, 1700–1710	250
Smečno , Kilián Ignác Dientzenhofer (architektura), Matyáš Schönherr, Ignác František Platzer (sochařská výzdoba), pilíř se sousoším Nejsvětější Trojice (Triumfální) v parku u kostela Nejsvětější Trojice, 1740–1744	254
Smečno , neznámý autor, sloup s kaplicí a sochou Panny Marie (Bolestná) na vrchu mezi Smečnem a Svinařovem, 18. století, neexistuje (jen novodobý podstavec v kostele Nejsvětější Trojice ve Smečně)	274
Velvary , František Tollinger, Matěj Tollinger? (sochařská výzdoba), Antonín Falke (kamenické prvky), obelisk se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na náměstí krále Vladislava, 1719	275
Zlonice (původně Budenice) , neznámý autor, sloup s kaplicí a reliéfy na náměstí Pod Lipami před budovou městského úřadu (původně nedaleko budenické kaple sv. Isidora Madridského při komunikaci k Jarpicům), 1700	297
Zvoleněves , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Bartoloměj Einsele (kamenické prvky), sloup se sochou Panny Marie (Bolestná) a s dalšími sochami na návsi, 1711, neexistuje	301
OKRES Kolín	305
Český Brod , Jan Jiří Šlanzovský, pilíř se sousoším sv. Rodiny na náměstí Arnošta z Pardubic, 1722–1723, 1996 (kopie sousoší a římsy)	307
Kolín , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Karlově náměstí, 1682 (socha Panny Marie), 1763 (sochy světců), 1891 (podstavce soch s reliéfy světců), 20. století (kamenosochařské kopie sochy Panny Marie, dřívku sloupu, soch světců, balustrády apod.)	320
Kolín , neznámý autor, obláčkový pilíř s reliéfem Staroboleslavského paládia a s dvojicí soch sv. Jana Nepomuckého a sv. Barbory u ohradní zdi kostela Nejsvětější Trojice, 1740–1750	340
Kolín , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie na rozcestí ulic Benešovy a Na Výfuku blízko areálu nemocnice, 1761	343
Kouřim , neznámý autor, pilíř (původně sloup) se sochou Panny Marie (Immaculata) v kašně na Mírovém náměstí, 1694 (1745)	344
Kouřim (původně Konárovice) , neznámý autor (Jan Sucharda ml.?), pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona) v areálu kouřimského skanzenu, 1856–1870?	351
Přistoupim , neznámý autor, František Martin Katterbauer? (socha světce), sloup se sochou sv. Václava u budovy čp. 37, 1686, kolem 1715? (socha světce)	356
Přistoupim , neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Tismická) severně od kostela sv. Václava u domu čp. 2, 1780	361

Ratboř , neznámý autor, pilíř se sousoším Apoteózy sv. Jana Nepomuckého u kostela sv. Václava, 1711–1723	364
Svojšice , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava u komunikace do Zásmuk, 1694 (socha světce), 1891 (pilíř)	367
Svojšice , František Martin Katterbauer?, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého před budovou zámku u rybníka, 1714	369
Tuklaty , Jan Jiří Šlanzovský?, pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) u budovy bývalé fary čp. 19, 1717	372
Týnec nad Labem , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1768, 1909? (kopie čtveřice soch)	379
Zásmuky , František Martin Katterbauer?, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na prostranství před kostelem Nanebevzetí Panny Marie, 1700	386
Záželice , neznámý autor, torzo sloupu se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1715 (socha Panny Marie), 2. polovina 18. století? (čtveřice soch)	394
OKRES KUTNÁ HORA	399
Čáslav , neznámý autor, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) na náměstí Jana Žižky, 1745	401
Čáslav , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého u budov mlýna čp. 76 na hrázi Podměstského rybníka, 2. třetina 18. století?, 20. století (pilíř s nástavcem pod sochou)	409
Kácov , Václav Špaček (architekt), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilíř se sochou Panny Marie s Ježíškem (Madona Immaculata) a se sochami 14 svatých pomocníků i dalších světců na prostranství u zámku, 1728–1730	411
Krchleby , neznámý autor (Franz Baugut?), pilíř se sochou sv. Františka z Pauly na návrší u komunikace z Krchleb na Štrampouch, 1703, 1878	429
Kutná Hora , neznámý autor, Franz Baugut? (nedochovaná další sochařská výzdoba sloupu), sloup se sochou sv. Barbory na Komenského náměstí před domem čp. 72, starší podstavec sochy v ulici U Havírny naproti budově čp. 387, 1680, 1717, 1882, 2010	432
Kutná Hora , Franz Baugut, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Šultysově náměstí, 1714–1716	436
Kutná Hora , neznámý autor, pilíř s kaplicí a s reliéfními plastikami světců v ulici V Hutích východně od kostela Nejsvětější Trojice, 18. století?, 2010 (plastiky)	464
Kutná Hora – Sedlec , Matěj Václav Jäckel (sochařská výzdoba), Jan Jiří Šlanzovský (reliéfy podstavce), neznámý autor (čtveřice soch světců), pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého a s dalšími sochami světců v Zámecké ulici před vstupem do areálu kostnice, 1704–1707 (pilíř se sochou světce a reliéfy), 2. čtvrtina 18. století? (sochy sv. Prokopa a sv. Floriána), 1. čtvrtina 20. století? (sochy sv. Vojtěcha a sv. Václava)	466
Malešov , neznámý autor, pilíř se sochami sv. Floriána, sv. Antonína Paduánského a sv. Jana Nepomuckého v rámci ohradní zdi na jihozápadním konci náměstí, kolem 1770	478
Nové Dvory , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) a s dalšími sochami světců na Masarykově náměstí, 1701	482
Nové Dvory , neznámý autor, sloup se sochou sv. Máří Magdalény v areálu bývalého dominikánského kláštera sv. Anny ve dvoře u čp. 21, 1. čtvrtina 18. století? (socha), 1. polovina 20. století? (sloup)	490
Nové Dvory , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava u průčelí domu čp. 56 v Havlíčkově ulici, 1. polovina 18. století? (socha)	492
Slavošov , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) v prostoru návsi po levé straně komunikace pod úrovní silnice mezi čtveřicí lip, 1765	494
Záboří nad Labem , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) na návsi u kostela sv. Prokopa a domů čp. 30 a 31, 1739	497
Zbraslavice , neznámý autor, pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) v centru obce, 1767	502
Zruč nad Sázavou , neznámý autor, Jitka Musilová (socha světce), pilíř se sochou sv. Vavřince u komunikace ze Zruče na Dolní Pohled, 19. století (pilíř), 21. století (socha světce)	506
Želby , neznámý autor, obláčkový pilíř se sochou Panny Marie (Immaculata) na Zámeckém náměstí, 1741 (socha, obláčkový pilíř), 1886 (podnož oplocení, pódium, podstavec)	508
OKRES MĚLNÍK	513
Čtův , neznámý autor, sloup se sochou Panny Marie (Immaculata) u kostela sv. Linharta a u domu čp. 2, 1713	515
Chlumín , Václav Špaček (architektura), Johann Pursch (sochařská výzdoba), pilíř se zpodobněním Nejsvětější Trojice, Božího oka, českých zemských patronů, sv. Anny a s dalšími sochami ve středu obce, 1728	520
Chvatěruby , Matyáš Bernard Braun, pilíř se sochou sv. Jana Nepomuckého na skále nad vltavským údolím za čp. 118, kolem 1720?	549
Kokořín , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Mikuláše Tolentinského a s dalšími sochami světců na návsi před budovou zámku čp. 1, kolem 1715?, 1741?	552

Kozomín , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), sloup s reliéfem Panny Marie s Ježíškem (Staroboleslavského paládia) a se sochami světců na návsi u domu čp. 20, po 1726	563
Mikovice (část města Kralupy nad Vltavou) , Václav Špaček (architektura), Ondřej Dubke (sochařská výzdoba), Jan Petr Baumgartner (kamenické prvky), pilíř se sochou Panny Marie (Bolestná) a s dalšími sochami světic v obci na rozcestí komunikací, 1735	571
Mšeno , neznámý autor, pilíř se sousoším Panny Marie (Immaculata) a s dvojicí soch na náměstí Míru, 1. čtvrtina 18. století?	584
Obříství , neznámý autor, dvoustranný sloup se sochami Panny Marie s Ježíškem (Madona Lactans), sv. Karla Boromejského a s dalšími sochami světců na náměstí Svatopluka Čecha, 1714	590
Řepín , neznámý autor, sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého na návsi v obci, 1693, neexistuje	601
Řepín , neznámý autor, pilíř se sochou sv. Václava na návsi v obci (posléze v zahradě domu čp. 121), 1. polovina 18. století?, neexistuje	604
Zeměchy (část města Kralupy nad Vltavou) , neznámý autor, pilíř s plastikou sv. Jana Nepomuckého u hráze rybníka proti budově bývalé hájovny, 1860	605